

ОПЕРАТИВНА ІНФОРМАЦІЯ
(за матеріалами інтернет-версій друкованих ЗМІ та онлайн-медіа)

06.01.2025

Зміст:

(Натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання

[Українформ. – 2025. – 3 січ. У МКСК обговорили механізми притягнення РФ до відповідальності за злочини проти культурної спадщини. – Інф.](#)

[Українформ. – 2025. – 3 січ. МКСК проведе регіональні зустрічі для обговорення Стратегії розвитку культури. – Інф.](#)

[Україна молода. – 2025. – 4 січ. Російські ордінці понівечили в Україні щонайменше 1255 пам'яток культурної спадщини – Мінкульт. – Т. Здоровило; Вечірній Київ. – 2025. – 4 січ. 1255 пам'яток української культурної спадщини постраждали через російське вторгнення. – О. Плакіна; УНН. – 2025. – 3 січ. 1255 пам'яток культурної спадщини постраждали в Україні через війну, найбільше у Харківській області – Мінкульт. – П. Башинський; Українформ. – 2025. – 3 січ. В Україні через російську агресію пошкоджені 1255 пам'яток культури. – Інф.](#)

[УНН. – 2025. – 3 січ. Києво-Печерська лавра не використала 25,2 млн грн – Рахункова палата. – А. Волянська](#)

[Українформ. – 2025. – 3 січ. Цьогоріч Меморіальне кладовище має бути відкрите для поховань – Шмигаль. – Інф.](#)

[Україна молода. – 2025. – 5 січ. Росіяни на ТОТ створили реєстр українців, які не отримали паспорт рф. – Т. Здоровило; Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 5 січ. На окупованих територіях українців, які не отримали громадянства РФ, внесуть у реєстр – ЦНС. – А. Садник; NV. – 2025. – 5 січ. Росія створила реєстр українців, які не отримали російські паспорти на окупованих територіях. – А. Одінцова](#)

[Українформ. – 2025. – 5 січ. Маріупольці обурені будівництвом меморіалу загиблим окупантам – Андрющенко. – Інф.](#)

Регіональна культурна політика. Ініціативи громад

[The Village Україна. – 2025. – 3 січ. У Києві хочуть відновити виробництво жовтої цегли. Нею пропонують реставрувати історичні будівлі. – І. Яковенко](#)

[Українська літературна газета. – 2025. – 5 січ. У Києві закликають владу перейменувати вулицю Лаврську на честь гетьмана Івана Мазепи. – Інф.](#)

[The Village Україна. – 2025. – 5 січ. У Львові відновили будинок, пошкоджений внаслідок обстрілу, та повернули історичну браму. – І. Яковенко](#)

Креативні індустрії

[NV. –2025. – 3 січ. Період зимових свят традиційно супроводжується не лише колядками, подарунками. – Інф.](#)

Мовні питання

[Інтерфакс-Україна. – 2025. – 3 січ. Реєстрація на іспит на рівень володіння державною мовою у 2025 р. розпочнеться з 13 січня. – Інф.](#)

Благодійність. Меценатство. Волонтерство

[Українська літературна газета. – 2025. – 5 січ. Комік із Сум впорядкував могилу Михайла Драгоманова у Болгарії. – Інф.](#)

Фестивалі, конкурси

[Укрінформ. – 2025. – 4 січ. Києві проходить фестиваль музики Бориса Лятошинського. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 5 січ. В Ужгороді пройшов етнофестиваль «Коляди в старому селі». – Інф.](#)

Хореографічне мистецтво

[Вечірній Київ. – 2025. – 4 січ. Оновлена казка без Чайковського: у Київській опері показують сучасний рімейк «Лускунчика». – Т. Асадчева](#)

Музика

[Вечірній Київ. – 2025. – 3 січ. Святкові програми, ювілеї та класика: концерти січня у столичній філармонії. – М. Катаєва](#)

[NV. –2025. – 3 січ. Після п'яти років переносів. The Hardkiss скасував свій концерт на Олімпійському, який планувався до 10-річчя. – Ю. Найденко](#)

Візуальні мистецтва

[Vogue. – 2025. – 5 січ. 6 найцікавіших виставок січня у Києві. – Інф.](#)

[The Village Україна. – 2025. – 3 січ. Це виставки, які ми чекаємо у 2025 році. – В. Кіхтенко](#)

[Укрінформ. – 2025. – 3 січ. В Івано-Франківську вперше показали графіку Богдана Сороки, яку забороняла радянська влада. – Інф.](#)

Кіномистецтво. Кінопрокат

[Фокус.–2025. – 3 січ. Одна з найдорожчих картин: Держкіно витратило майже 24 млн гривень на фільм «Чому я вбив Бандеру». – Т. Савін](#)

[УНН. – 2025. – 3 січ. Український фільм про лісника з Карпат отримав Гран-прі на OKO Film Festival. – А. Волянська; Укрінформ. – 2025. – 3 січ. Документальний фільм «Бартка» здобув глядацький гран-прі OKO Film Festival. – Інф.](#)

[NV. –2025. – 4 січ. Короткометражна стрічка про війну в Україні з Олександром Рудинським потрапила до лонглиста кінопремії BAFTA. – О. Ткаченко](#)

[NV. –2025. – 5 січ. «Потяг у 31 грудня» та новий «Носферату». Перші кінопрем'єри 2025 в Україні, – гід кінокритика NV. – В. Мирний](#)

[Вечірній Київ. – 2025. – 5 січ. ТОП кінострічок 2024, які варто переглянути. – В. Власенко](#)

Література. Книговидання

[Українська літературна газета. – 2025. – 4 січ. Відбулося позачергове засідання Секретаріату Національної спілки письменників України. – Інф.](#)

[Українська літературна газета. – 2025. – 4 січ. Системна війна Москви проти української культури. – Інф.](#)

[Українська літературна газета. – 2025. – 5 січ. Оприлюднені підсумки програми підтримки перекладів Translate Ukraine 2024. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 3 січ. Найпопулярніші мемуари, які купували українці у 2024 році. – Інф.](#)

[Українська літературна газета. – 2025. – 4 січ. Михайло Косів: «Я знав: я мушу це зробити». – Л. Бернакевич](#)

[Вечірній Київ. – 2025. – 5 січ. Скандальну книжку «Життя Степана Бандери» з підзаголовками «Фашизм. Тероризм. Геноцид. Культ» вже не продають у київській книгарні. – О. Скотнікова](#)

Музейна справа

[Вечірній Київ. – 2025. – 5 січ. Зазирнути у вікно часу: киян запрошують до святкового міста на рубежі XIX–XX століть. – М. Катаєва](#)

[NV. –2025. – 3 січ. У Херсонському художньому музеї ідентифікували ще одну картину, викрадену росіянами. – Ю. Найденко](#)

[The Village Україна. – 2025. – 3 січ. Фріда Кало, Анрі Матісс, Андре Дерен. Чії роботи стають суспільним надбанням у 2025 році. – Д. Головань](#)

Охорона культурної спадщини

[Українська літературна газета. – 2025. – 4 січ. Будинок Спілки письменників України: МКСК звернеться до ЮНЕСКО з проханням створити механізм збереження та захисту архітектурної цілісності вулиць історичного центру столиці. – Інф.](#)

[Вечірній Київ. – 2025. – 5 січ. У Києві Будинок письменників відновлять за кошти благодійників. – Н. Марків](#)

[Вечірній Київ. – 2025. – 5 січ. Раритетний жіночий мереживний чепчик 18 століття відновили реставратори у Києво-Печерській лаврі. – О. Скотнікова](#)

Укрінформ. – 2025. – 5 січ. У Києві презентували шоу-дійство «Традиції щедрого вечора» на підтримку номінації в ЮНЕСКО. – Інф.

Промоція читання

Укрінформ. – 2025. – 4 січ. Книжки шрифтом Брайля: Зеленська презентувала онлайн-бібліотеку для людей із порушеннями зору. – Інф.

День. – 2025. – 5 січ. Кошти у межах програми «ЄКнига» отримують понад 50 тисяч українців: як працює це рішення. – Інф.; Вечірній Київ. – 2025. – 4 січ. Понад 50 тисяч українців вже отримали кошти на придбання книг. – О. Плакіна; УНН. – 2025. – 3 січ. 50 тисяч українців починають отримувати виплати за програмою «ЄКнига». – А. Волянська; Укрінформ. – 2025. – 3 січ. Кошти за програмою «ЄКнига» вже отримали 50 тисяч українців. – Інф.

Релігія

Газета по-українськи. – 2025. – 5 січ. У Чернівцях перша релігійна громада УПЦ МП приєдналася до ПЦУ. – Інф.

NV. – 2025. – 3 січ. В УПЦ МП прокоментували інформацію про те, що її закордонні парафії створюються за російські гроші. – Є. Кумбер

Нацменшини. Закордонні українці

Укрінформ. – 2025. – 6 січ. В Естонії запускають онлайн-курс «Україна: європейський кордон». – Інф.

Укрінформ. – 2025. – 6 січ. До генконсульства України в Неаполі завітали священнослужителі УГКЦ. – Інф.

Укрінформ. – 2025. – 6 січ. Пластуни виступили з вертепом у провідній благодійній організації Латвії. – Інф.

Укрінформ. – 2025. – 3 січ. У Румунії провели Міжнародний фестиваль українських колядок. – Інф.

Укрінформ. – 2025. – 3 січ. Пластуни завітали з вертепом до посольства України в Польщі. – Інф.

Укрінформ. – 2025. – 3 січ. У Саудівській Аравії відбулася зустріч української громади. – Інф.

Укрінформ. – 2025. – 3 січ. В Естонії організували танцювально-вокальний табір для українських дітей. – Інф.

Укрінформ. – 2025. – 3 січ. На дитячому концерті в Магдебурзі прозвучать українські колядки. – Інф.

Міжнародне співробітництво

Україна молода. – 2025. – 3 січ. Литва евакуювала з України та реставрує понад 1500 мистецьких цінностей. – Т. Здоровило; Укрінформ. – 2025. – 3 січ. Литва евакуювала понад 1500 мистецьких цінностей з України. – Інф.

Українформ. – 2025. – 3 січ. Точицький і посол Австрії обговорили перспективи співпраці у сфері культури. – Інф.

Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 3 січ. Таємничі палаци, світлові тунелі та «крижані» фестивалі: як сучасні європейські виставки та музеї творять святкову казку. – О. Жукова

Україна молода. – 2025. – 5 січ. Ахіллесова п'ята штучного інтелекту: дослідники виявили серйозну помилку безпеки моделі. – Т. Здоровило

День. – 2025. – 5 січ. У Польщі розробляють правила евакуації населення і творів мистецтва на випадок стихійного лиха або війни. – Інф.

NV. –2025. – 5 січ. Номінанти на Золотий глобус 2025: серед претендентів фільм про сина російського олігарха і стриптизерку та байопік про Трампа. – А. Конрадт

NV. –2025. – 5 січ. Початок нагородного сезону. Сьогодні пройде церемонія вручення премії Золотий глобус 2025: що про неї відомо. – Ю. Найденко

Загальні питання

Укрінформ. – 2025. – 3 січ. У МКСК обговорили механізми притягнення РФ до відповідальності за злочини проти культурної спадщини. – Інф.

У Міністерстві культури та стратегічних комунікацій обговорили притягнення до відповідальності представників країни-агресора, причетних до протиправних дій щодо культурної спадщини та насильницької асиміляції українських громадян на тимчасово захоплених РФ територіях. В заході взяли участь представники Міністерства юстиції, Офісу генерального прокурора, Національної поліції, Офісу Президента, а також громадських організацій «Регіональний центр прав людини» та «Рада економічної безпеки України». Під час зустрічі наголошувалося на важливості чіткої координації роботи щодо збору доказів злочинів проти культурної спадщини, а також на необхідності забезпечення притягнення винних до відповідальності. У відомстві зазначили, російська окупаційна влада включила до свого музейного фонду колекції українських музеїв, проводить незаконні археологічні розкопки та використовує привласнені артефакти для пропаганди й виправдання воєнної агресії. У міністерстві нагадали, що у схваленій минулого року російській «Стратегії державної культурної політики на період до 2030 року», виписана як завдання «повноцінна інтеграція нових суб'єктів», захоплених РФ, у російський «культурно-гуманітарний простір». У цьому контексті Офіс генерального прокурора України вже розпочав досудове розслідування у спеціальному кримінальному провадженні, а МКСК надаватиме суттєву частину доказової бази. Також у міністерстві поінформували, що обговорення стосувалось можливості застосування санкційних важелів, разом із тим і міжнародних, як інструменту покарання причетних осіб. Це дозволить створити реальні механізми впливу на порушників та запобігти подальшому розкраданню культурних цінностей України. Водночас учасники зустрічі погодились із тим, що запровадження зазначених обмежувальних заходів проти представників держави-агресора унеможливить їхню подальшу участь у заходах по лінії міжнародних організацій, що додатково посилить ізоляцію та позбавить агресора інструментів впливу на міжнародній арені. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3944876-u-mksk-obgovorili-mehanizmi-pritagnenna-rf-do-vidpovidalnosti-za-zlocini-proti-kulturnoi-spadsini.html>

Укрінформ. – 2025. – 3 січ. МКСК проведе регіональні зустрічі для обговорення Стратегії розвитку культури. – Інф.

Міністерство культури та стратегічних комунікацій проведе регіональні зустрічі щодо обговорення Стратегії розвитку культури в Україні на 2025-2030 роки. Міністерство культури та стратегічних комунікацій України запрошує представників культурної сфери, громадськості та зацікавлених сторін долучитися до регіональних зустрічей для обговорення Стратегії розвитку культури в Україні на 2025–2030 роки. Графік зустрічей: січень – початок

лютого. Зустрічі планується провести в Харкові, Одесі, Львові та Вінниці. Ознайомитися з проектом Стратегії можна [тут](#). Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3944726-mksk-provede-regionalni-zustrici-dla-obgovorena-strategii-rozvitku-kulturi.html>

Україна молода. – 2025. – 4 січ. Російські ординці понівечили в Україні щонайменше 1255 пам'яток культурної спадщини – Мінкульт. – Т. Здоровило; Вечірній Київ. – 2025. – 4 січ. 1255 пам'яток української культурної спадщини постраждали через російське вторгнення. – О. Плакіна; УНН. – 2025. – 3 січ. 1255 пам'яток культурної спадщини постраждали в Україні через війну, найбільше у Харківській області – Мінкульт. – П. Башинський; Укрінформ. – 2025. – 3 січ. В Україні через російську агресію пошкоджені 1255 пам'яток культури. – Інф.

Міністерство культури та стратегічних комунікацій України оприлюднило оновлені дані щодо руйнувань історичних пам'яток внаслідок російської агресії. Станом на грудень 2024 року зафіксовано пошкодження російськими варварами 1255 об'єктів культурної спадщини, з яких 125 – національного значення. Найбільших втрат зазнала Харківська область, де пошкоджено 324 пам'ятки. Значних руйнувань зазнали також Херсонська (180 об'єктів), Донецька (164) та Одеська (137) області. У столиці та Київській області сукупно постраждали 83 історичні об'єкти. Лише за грудень зафіксовано пошкодження 33 пам'яток у шести регіонах України, включаючи Київ. Ситуація погіршилася після нової російської атаки 1 січня 2025 року, внаслідок якої постраждали історичні об'єкти в центрі столиці. а даними відомства, загальна кількість пошкоджених об'єктів включає 1055 пам'яток місцевого значення та 75 щойно виявлених об'єктів культурної спадщини. Руйнування зафіксовані у 18 областях України та місті Києві. Докладніше:

<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/187330/>

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/107008/>

<https://unn.ua/news/1255-pamiatok-kulturnoi-spadshchyny-postrazhdaly-v-ukraini-cherez-viinu-naibilshe-u-kharkivskii-oblasti-minkult>

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3944699-v-ukraini-cerez-rosijsku-agresiu-poskodzeni-1255-pamatok-kulturi.html>

УНН. – 2025. – 3 січ. Києво-Печерська лавра не використала 25,2 млн грн – Рахункова палата. – А. Волянська

Рахункова палата виявила, що Заповідник «Києво-Печерська лавра» не використав 25,2 млн грн бюджетних коштів. Додатково встановлено неефективне використання ще 29,5 млн грн на необґрунтовані надбавки персоналу. Заповідник «Києво-Печерська лавра» використав неекономно та неефективно 29,5 млн грн, йдеться у висновках Рахункової палати після аудиту відомства. У період із 2020 по 2023 роки за чотирма бюджетними програмами Міністерство виділило 556,4 млн гривень. При цьому потреби Заповідника у фінансуванні були забезпечені лише на 51,2 %, зокрема поточні видатки - на 82,3 %, капітальні - на 9,7 %. Крім того, зазначається, що Міністерство також не

використало наявних можливостей щодо перерозподілу видатків бюджету в межах загального обсягу бюджетних призначень головного розпорядника бюджетних коштів, що створило ризики незбереження нерухомих пам'яток архітектури національного і місцевого значення. Загалом, Заповідником не використано та повернено до бюджету 25,2 млн грн із затверджених бюджетних коштів. Це свідчить про несистемний підхід до планування та оперативного коригування заходів і бюджету. Також аудитори встановили, що у 2020-2023 роках неекономно та неефективно Заповідником було використано 29,5 млн гривень: 21,2 млн грн спрямовано на виплату надбавок штатному персоналу, хоча така потреба не визначалась; 500 тис. грн сплачено незаконно звільненому у 2016 році старшому науковому співробітнику Заповідника за вимушений прогул; 7,8 млн грн спрямовано на надбавки працівникам, які не виконували творчих, музейних чи наукових функцій. Джерело:

<https://unn.ua/news/kyievo-pecherska-lavra-ne-vykorystala-252-mln-hrn-rakhunkova-palata>

Укрінформ. – 2025. – 3 січ. Цьогоріч Меморіальне кладовище має бути відкрите для поховань – Шмигаль. – Інф.

Одним з пріоритетів Міністерства з питань ветеранів залишається будівництво Національного військового меморіального кладовища. Цьогоріч воно має бути відкрито для поховань загиблих героїв. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3944716-cogoric-memorialne-kladovise-mae-buti-vidkrite-dla-pohovan-smigal.html>

Україна молода. – 2025. – 5 січ. Росіяни на ТОТ створили реєстр українців, які не отримали паспорт рф. – Т. Здоровило; Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 5 січ. На окупованих територіях українців, які не отримали громадянства РФ, внесуть у реєстр – ЦНС. – А. Садник; NV. – 2025. – 5 січ. Росія створила реєстр українців, які не отримали російські паспорти на окупованих територіях. – А. Одінцева

Так званий реєстр контрольованих осіб, до якого ворог заносить українців без паспорта рф, запрацює із 5 лютого на тимчасово окупованих територіях. У разі внесення до реєстру українці мають або виїхати з рідного краю, або отримати правову підставу для проживання. Докладніше:

<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/187346/>

<https://zn.ua/ukr/war/na-okupovanikh-teritorijakh-ukrajintsiv-jaki-ne-otrimali-hromadjanstva-rf-vnesut-u-rejestr-tsns.html>

<https://nv.ua/ukr/ukraine/events/rosiya-stvorila-reyestr-ukrajinciv-bez-rosiyskih-pasportiv-na-tot-novini-ukrajini-50479225.html>

Укрінформ. – 2025. – 5 січ. Маріупольці обурені будівництвом меморіалу загиблим окупантам – Андрющенко. – Інф.

Жителі тимчасово окупованого Маріуполя у чатах висловлюють обурення наміром росіян збудувати меморіал загиблим загарбникам посеред парку в Приморському районі. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-tymchasovo-okupovani/3945184-mariupolci-obureni-budivnictvom-memorialu-zagiblim-okupantam-andrusenko.html>

Регіональна культурна політика. Ініціативи громад

The Village Україна. – 2025. – 3 січ. У Києві хочуть відновити виробництво жовтої цегли. Нею пропонують реставрувати історичні будівлі. – І. Яковенко

У Києві планують виготовити партію жовтої цегли, щоб відновити її виробництво, повідомляє активіст Дмитро Перов. Цеглу хочуть виготовити за технологією, яка близька до оригінальної, використовуючи ті ж самі матеріали. Для цього відвідали одне з родовищ київської спондилової глини, де на початку ХХ століття було виробництво жовтої цегли. Готову цеглу пропонують використати для реставрації. Зокрема, історичних будівель, які постраждали від російських обстрілів. Нова київська цегла може мати інший відтінок, але зберігатиме ту ж саму фактуру, що й оригінальна. Докладніше:

<https://www.village.com.ua/village/city/city-news/358513-u-kyievi-hochut-vidnoviti-virobnitstvo-zhovtoyi-tsegli-neyu-proponuyut-restavruvati-istorichni-budivli>

Українська літературна газета. – 2025. – 5 січ. У Києві закликають владу перейменувати вулицю Лаврську на честь гетьмана Івана Мазепи. – Інф.

У 2022 році кияни підтримали петицію про повернення вулиці Лаврській ім'я гетьмана Мазепи, але станом на кінець 2024 року це питання досі не розглянуто Комісією з питань перейменування Київської міської ради. Докладніше:

<https://litgazeta.com.ua/news/u-kyievi-zaklykaiut-vladu-perejmenuvaty-vulytsiu-lavrsku-na-chest-hetmana-ivana-mazepu/>

The Village Україна. – 2025. – 5 січ. У Львові відновили будинок, пошкоджений внаслідок обстрілу, та повернули історичну браму. – І. Яковенко

У Львові відновили будинок на вулиці Кокорудзи, 16, що постраждав від російського обстрілу 4 вересня 2024 року. Спершу відновили дах, а потім повернули відреставровану браму. Сам будинок не є пам'яткою, проте брама має історичну цінність. Докладніше:

<https://www.village.com.ua/village/city/city-news/358527-u-lvovi-vidnovili-budinok-poshkodzheniy-vnaslidok-obstrilu-ta-povernuli-istorichnu-bramu>

Креативні індустрії

NV. –2025. – 3 січ. Період зимових свят традиційно супроводжується не лише колядками, подарунками. – Інф.

Період зимових свят традиційно супроводжується не лише колядками, подарунками... У матеріалі про ініціативу від KredoBank – Крафтове Різдво – це проект, який показує сучасне втілення традицій, ефективно підтримує ремісників та майстрів, а також впевнено вибудовує лояльність до бренду. Ця ініціатива стає прикладом того, як бренд може одночасно працювати над своїми бізнес-завданнями та робити це з сенсом і користю. Проект Крафтове Різдво

народився з ідеї популяризувати українські різдвяні традиції через підтримку локальних майстрів. Проект пропонує низку активностей, кожна з яких має особливу ціль та цінність. Цьогорічне продовження подкасту Крафтове Різдво з Надійкою Гербіш, створене у співпраці з медіа Локальна історія, розкриває символізм різдвяних обрядів і їхній вплив на формування нашої культури. Випуски за участі Остапа Українця, Бориса Гудзяка та Богдана Логвиненко вже доступні до прослуховування на каналі. На черзі ще два епізоди – з Іваном Малковичем та Сашою Кольцовою. У нових випусках слухачі почують маловідомі факти про святкування та значення давніх традицій, дізнаються більше про різдвяні експедиції та головну ідею свята. Докладніше:

<https://biz.nv.ua/ukr/markets/dopomoga-biznesu-2025-shcho-take-proyekt-kraftove-rizdvo-i-yak-kredobank-pidtrimuye-pidpriyemciv-50474946.html>

Мовні питання

Інтерфакс-Україна. – 2025. – 3 січ. Реєстрація на іспит на рівень володіння державною мовою у 2025 р. розпочнеться з 13 січня. – Інф.

Реєстрація на іспит на рівень володіння державною мовою у 2025 році розпочнеться з 13 січня, повідомляє Національна комісія зі стандартів державної мови. Протягом 2024 року іспити проводили у 53 уповноважених установах, зокрема на прифронтових територіях Запорізької, Харківської, Сумської областей. Докладніше:

<https://interfax.com.ua/news/general/1038396.html>

Благодійність. Меценатство. Волонтерство

Українська літературна газета. – 2025. – 5 січ. Комік із Сум впорядкував могилу Михайла Драгоманова у Болгарії. – Інф.

Комік із Сум Фелікс Редька відновив власним коштом могилу українського вченого, історика та письменника Михайла Драгоманова у місті Софія. Докладніше:

<https://litgazeta.com.ua/news/komik-iz-sum-vporiadkuvav-mohylu-mykhajla-drahomanova-u-bolharii/>

Фестивалі, конкурси

Укрінформ. – 2025. – 4 січ. Києві проходить фестиваль музики Бориса Лятошинського. – Інф.

У день 130-річчя від дня народження українського композитора Бориса Лятошинського в Національній філармонії України відбулося відкриття фестивалю «Liatoshynsky Space 2025». Усього в програмі п'ять концертів, перед кожним з яких проводитиметься дискусія про важливі питання української культури, повідомляє кореспондент Укрінформу. Спікерами першого обговорення «Українська культура під час світової кризи: шляхи порятунку і самозбереження» стали перша заступниця міністра культури та стратегічних комунікацій Галина Григоренко, композитор, генеральний директор Національної філармонії України Михайло Швед та директорка Мистецького Арсеналу Олеся Островська-Люта. У день відкриття фестивалю «Liatoshynsky

Space 2025» 3 січня у колонній залі імені Миколи Лисенка Національної філармонії України відбувся концерт «Пам'ять. Камерна музика». Представили твори, що звучали на ювілейному концерті композитора 3 січня 1965 року. Цю програму 60 років тому склав особисто Борис Лятошинський, включивши, зокрема, «Скрипкову сонату» (1926) та «Український квінтет», написаний 1942 року. Виконавці концерту-реконструкції – альтистка Валентина Буграк, піаністка Тетяна Гомон, камерний ансамбль «NotaVene chamber group» Національного будинку музики: Роман Лопатинський (фортепіано), Ігор Завгородній (альт), Максим Грінченко та Андрій Павлов (скрипка), Артем Полуденний (віолончель). У Національній філармонії України відбудуться ще три концерти Фестивалю музики Бориса Лятошинського 2025. А заключний проведуть у кабінеті-музеї композитора у відомому київському будинку «Роліт», де мешкали у радянські часи понад 100 митців. Засновниками Фестивалю музики Бориса Лятошинського є Національна філармонія України та «Фундація Лятошинського». Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3945016-u-kievi-prohodit-festival-muziki-borisa-latosinskogo.html>

Українформ. – 2025. – 5 січ. В Ужгороді пройшов етнофестиваль «Коляди в старому селі». – Інф.

В Ужгороді на території Закарпатського музею народної архітектури та побуту 4 січня пройшов зимовий етнофестиваль «Коляди в старому селі». У заході взяли участь 19 творчих колективів із 15 громад краю. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3945262-v-uzgorodi-projsov-etnofestival-koladi-v-staromu-seli.html>

Хореографічне мистецтво

Вечірній Київ. – 2025. – 4 січ. Оновлена казка без Чайковського: у Київській опері показують сучасний рیمейк «Лускунчика». – Т. Асадчева

З 25 грудня – 5 січня на сцені Київської опери на Подолі тривають прем'єрні покази неокласичного балету «Лускунчик Гофмана» на музику сучасного українського композитора Івана Небесного. Інтерпретація композитора Івана Небесного та лібрето Артема Шошина переосмислюють знаменитий твір Ернста Теодора Амадея Гофмана, додаючи нові епізоди та сюжетні лінії. Про те як створювався рیمейк знаменитого балету та відгуки відвідувачів. Докладніше:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/106941/>

Музика

Вечірній Київ. – 2025. – 3 січ. Святкові програми, ювілеї та класика: концерти січня у столичній філармонії. – М. Катаєва

Цього місяця продовжаться різдвяні програми, а на сцені музиканти відзначатимуть знакові дати: 55-річчя з заснування чоловічої хорової капели імені Ревуцького, 115-річчя засновника київської органної школи Арсенія Котляревського, 50-річчя композитора та віолончеліста Золтана Алмаші та 150-

річчя з дня прем'єри опери «Кармен» Жоржа Бізе. Також у січні підготували програми з різдвяною поезією, колядками та щедрівками, різноманітні концерти з музикою Моцарта, Вагнера, Сібеліуса, Бетховена та Станковича. У Музичному салоні знайомитимуть з творчістю українських композиторів Жанни Колодуб та Юрія Іщенка, а дітлахів чекають «Новорічні пригоди Кролика Філармона» та мюзикл «Бременські музики». Докладніше:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/106961/>

NV. – 2025. – 3 січ. Після п'яти років переносів. The Hardkiss скасував свій концерт на Олімпійському, який планувався до 10-річчя. – Ю. Найденко

Гурт The Hardkiss офіційно скасував великий концерт на НСК Олімпійський, який планувався до 10-річного ювілею і мав початково відбутися у травні 2021 року. Кілька разів гурт переносив концерт – спочатку через пандемію COVID-19 і карантинні заходи, далі через повномасштабне вторгнення Росії в Україну у лютому 2022-го. Зрештою гурт вирішив скасувати концерт і повернути гроші за квитки. Представники гурту повідомили алгоритм, за яким власників квитків можуть повернути гроші. Докладніше:

<https://nv.ua/ukr/kultura/the-hardkiss-skasuvav-koncert-na-nsk-olimpiyskiy-yakiy-bulo-pereneseno-na-2025-rik-novini-ukrajini-50478890.html>

Візуальні мистецтва

Vogue. – 2025. – 5 січ. 6 найцікавіших виставок січня у Києві. – Інф.

Про найцікавіші виставки Києва: від святкового проєкту про різдвяні традиції до експозиції Катерини Білокур. Серед них «Різдвяне місто. Київ ХІХ–ХХ століття» у Музеї історії міста Києва; «В епіцентрі бурі. Сецесія в Україні» та «Р.Е.П. Історія» у Національному художньому музеї України; «Родовід, або Поховані імена» у галереї The Naked Room; «Прозорість» у Національному музеї декоративного мистецтва України; Катерина Білокур. Квіти на блакитному» у Національному музеї Тараса Шевченка та ін. Докладніше:

<https://vogue.ua/article/culture/art/7-naycikavishih-vistavok-sichnya-u-kiyevi-57873.html>

The Village Україна. – 2025. – 3 січ. Це виставки, які ми чекаємо у 2025 році. – В. Кіхтенко

Про виставки, які галереї й музеї Києва готують у 2025 році. Докладніше: <https://www.village.com.ua/village/culture/art/358297-tse-vistavki-yaki-mi-chekaemo-u-2025-rotsi>

Укрінформ. – 2025. – 3 січ. В Івано-Франківську вперше показали графіку Богдана Сороки, яку забороняла радянська влада. – Інф.

В Івано-Франківську, у залі обласної Спілки художників, відкрили виставку графічних творів Богдана Сороки. В експозиції – близько 70 робіт із серій «Купальські забави», «Великодні дзвони», «Відчинення вертепу», «Дерев'яні церкви Галичини» та інші. У Франківську ці роботи виставлені

вперше. У них була довга дорога сюди – через Лондон, Париж, Нью-Йорк, Торонто... Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3944869-v-ivanofrankivsku-vperse-pokazali-grafiku-bogdana-soroki-aku-zaboronala-radanska-vlada.html>

Кіномистецтво. Кінопрокат

Фокус.–2025. – 3 січ. Одна з найдорожчих картин: Держкіно витратило майже 24 млн гривень на фільм «Чому я вбив Бандеру». – Т. Савін

Державне агентство України з питань кіно виділило з бюджету України майже 24 мільйони гривень на створення національного ігрового повнометражного фільму «Чому я вбив Бандеру». Відповідний тендер з'явився на майданчику Prozorro. Чергова історична стрічка розповідь про агента КДБ Богдана Сташинського, вбивцю лідера українського націоналістичного руху ХХ століття. Фільм «Чому я вбив Бандеру» увійшов до п'ятірки найбільш витратних. Виробництвом фільму займається кінокомпанія «Ганзафільм», яка регулярно отримує державні кошти на зйомки. Її бенефіціаром значиться Юлія Кравченко. Державне агентство України з питань кіно напередодні Нового року активно виділяло бюджетні гроші на виробництво фільмів: укладено майже 50 договорів на загальну суму до півмільярда гривень. Найбільше грошей від Держкіно (30 мільйонів гривень) отримало ТОВ «Анімаград» на анімаційний фільм «Наша Файта». Компанія-виробник фільму записана на киян Ірину Костюк, Сергія Коннова та Сергія Созановського. Докладніше:

<https://focus.ua/uk/ukraine/686700-v-ukrajini-vitratyat-blizko-24-mln-griven-na-film-chomu-ya-vbiv-banderu>

УНН. – 2025. – 3 січ. Український фільм про лісника з Карпат отримав Гран-прі на ОКО Film Festival. – А. Волянська; Укрінформ. – 2025. – 3 січ. Документальний фільм «Бартка» здобув глядацький гран-прі ОКО Film Festival. – Інф.

Документальна стрічка «Бартка» Володимира Бакуми перемогла у глядацькому голосуванні на ОКО Film Festival. Фільм розповідає про лісничого з Карпат та піднімає проблеми екології. Докладніше:

<https://unn.ua/news/ukrainskyi-film-pro-lisnyka-z-karpat-otrymav-hran-pri-na-oko-film-festival>

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3944768-dokumentalniy-film-bartka-zdobuv-gladackij-granpri-oko-film-festival.html>

NV. –2025. – 4 січ. Короткометражна стрічка про війну в Україні з Олександром Рудинським потрапила до лонгліста кінопремії ВАФТА. – О. Ткаченко

Британська академія телебачення і кіномистецтва (ВАФТА) оприлюднила лонгліст 78-ї щорічної премії. На розгляд було подано загалом 235 фільмів. Короткометражна стрічка про війну в Україні потрапила до лонгліста кінопремії ВАФТА. Стрічка «Камінь, ножиці, папір» («Rock, Paper, Scissors») представлена в категорії Найкращий британський короткометражний фільм

(загалом у цій секції зараз 10 фільмів). Проєкт знятий режисером німецького походження Франком Бумом за мотивами реальних подій, що відбулися на початку повномасштабної війни в Україні. Головну роль у фільмі зіграв український актор Олександр Рудинський. Докладніше:

<https://nv.ua/ukr/kultura/film-pro-viynu-v-ukrajini-z-oleksandrom-rudinskim-uviyshov-do-longlista-kinopremiji-bafta-50479134.html>

NV. –2025. – 5 січ. «Потяг у 31 грудня» та новий «Носферату». Перші кінопрем'єри 2025 в Україні, – гід кінокритика NV. – В. Мирний

Докладніше:

<https://nv.ua/ukr/art/filmi-2025-potyag-u-31-grudnya-nosfertu-emmanuel-5-zahoplivih-prem-yer-tizhnya-treyler-50478538.html>

Вечірній Київ. – 2025. – 5 січ. ТОП кінострічок 2024, які варто переглянути. – В. Власенко

ТОП-7 фільмів які вийшли в український прокат у 2024 і які варті того, щоб їх переглянути. Докладніше:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/107019/>

Література. Книговидання

Українська літературна газета. – 2025. – 4 січ. Відбулося позачергове засідання Секретаріату Національної спілки письменників України. – Інф.

На засіданні створено Комісію з передачі документів основної діяльності НСПУ у Державний архів України і Комісію з обстеження Будинку письменників – об'єкта культурної спадщини, який постраждав від російського обстрілу. Обговорено Звернення Секретаріату до письменників України, творчих спілок і організацій України і всієї української спільноти щодо благочинної допомоги у реконструкції Будинку письменників, а також запропоновано створити Дошку вдячності, де будуть вказані прізвища всіх жертводавців. Створено Наглядову раду, яка буде опікуватися ходом ремонту та реконструкції Будинку письменників України, а також раціональним використанням залучених коштів. Склад її буде оприлюднено найближчим часом. Надано розрахунковий рахунок, на який можна перераховувати кошти для ремонту та реконструкції Будинку письменників України. Докладніше:

<https://litgazeta.com.ua/news/vidbulosia-pozacherhove-zasidannia-sekretariatu-natsionalnoi-spilky-pysmennykiv-ukrainy/>

Українська літературна газета. – 2025. – 4 січ. Системна війна москви проти української культури. – Інф.

Опубліковано офіційну заяву Львівської обласної організації Національної спілки письменників України. Обурливий відгук на руйнування Будинку письменників у Києві, який віддавна є головним осередком Національної спілки письменників України. Докладніше:

<https://litgazeta.com.ua/news/systemna-vijna-moskvy-proty-ukrainskoi-kultury/>

Українська літературна газета. – 2025. – 5 січ. Оприлюднені підсумки програми підтримки перекладів Translate Ukraine 2024. – Інф.

Цьогоріч до Українського інституту книги надійшло 147 заявок на участь. Результатом програми стали 80 нових перекладів, що на 19 видань більше, ніж минулоріч. Цьогорічні переклади географічно охопили 25 країн: Польщу, Словаччину, Німеччину, США, Болгарію, Чехію, Грецію, Литву, Македонію, Україну, Австралію, Канаду, Хорватію, Італію, Латвію, Швецію, Нідерланди, Вірменію, Австрію, Єгипет, Грузію, Угорщину, Сербію, Туреччину, Велику Британію. Серед перекладених книг – 43 видання художньої літератури, 18 видань нонфіку, 15 видань літератури для дітей та 4 поетичні збірки. Найбільше перекладів вийшло польською (12) й англійською (12) мовами, також чимало книг переклали словацькою (10). Загалом у межах програми Translate Ukraine 2024 українські тексти вийшли 22 мовами. Докладніше:

<https://litgazeta.com.ua/news/opryliudneni-pidsumky-prohramy-pidtrymky-perekladiv-translate-ukraine-2024/>

Укрінформ. – 2025. – 3 січ. Найпопулярніші мемуари, які купували українці у 2024 році. – Інф.

Укрінформ підсумував традиційне експрес-дослідження українського книжкового ринку «Видавничий інфобум – 2024». Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3944616-najpopularnisi-memuari-aki-kupovali-ukrainci-u-2024-roci.html>

Українська літературна газета. – 2025. – 4 січ. Михайло Косів: «Я знав: я мушу це зробити». – Л. Бернакевич

На сцені Львівського Палацу Мистецтв пройшла урочистість з нагоди 90-річчя від дня народження українського письменника, дисидента та політика Михайла Косіва. Від Львівської обласної організації Національної спілки письменників України ювіляра було нагороджено Почесною відзнакою «Обличчя Спілки». Під час заходу ювіляр розповів про найважливіші етапи власного життя, а також презентував свою есеїстичну книгу «Я знав: я мушу це зробити». Докладніше:

<https://litgazeta.com.ua/news/mykhajlo-kosiv-ia-znav-ia-mushu-tse-zrobyty/>

Вечірній Київ. – 2025. – 5 січ. Скандальну книжку «Життя Степана Бандери» з підзаголовками «Фашизм. Тероризм. Геноцид. Культ» вже не продають у київській книгарні. – О. Скотнікова

Книгу видавництва «Антропос-логос-фільм» у столичній крамниці Librarium побачила волонтерка Діана Макарова і опублікувала фото та розмову з продавчиною щодо адекватності такого видання в Україні та ще й у час війни. На полиці крамниці була російськомовна книга про Степана Бандеру. Її автор Гжегож Россолінський-Лібе. Назва видання «Життя Степана Бандери. Фашизм. Тероризм. Геноцид. Культ». Після розголосу, у книгарні повідомили, що видання вилучили з продажу. До того ж, у книгарні зазначили, що «Життя Степана Бандери» не порушує законодавства і не має офіційних заборон, а

автор видання, Гжегож Россолінський-Лібе, не входить до переліку осіб, які створюють загрозу національній безпеці України. Librarium поширив висловлювання відомих істориків, де йдеться про книжку як вагомий внесок у розуміння складних аспектів української історії. Йдеться про думки Тімоті Снайдера, Омера Бартова та інших. Гжегож Россолінський-Лібе – німецький історик польського походження. Досліджує Голокост, фашизм, націоналізм та антисемітизм. Докладніше:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/107038/>

Музейна справа

Вечірній Київ. – 2025. – 5 січ. Зазирнути у вікно часу: киян запрошують до святкового міста на рубежі ХІХ–ХХ століть. – М. Катаєва

Музей історії Києва підготував виставковий проєкт, який пропонує мандрівку різними локаціями міста – від приватних помешкань до кав'ярень та театрів. Відвідувачі дізнаються, як прикрашали свої помешкання київські родини, у що вбирались на новорічні бенкети та бали, як виглядали кондитерські тощо. Ідейною натхненницею проєкту стала головна художниця музею Катерина Костенко. У створенні експозиції вона відштовхувалася від головної формоутворюючої стилу – архітектури тогочасного Києва та як вона відображався в меблях, одязі, побутових деталях. Художниця музею багато надала для виставки й з власної родинної колекції – порцеляновий посуд, парфуми, унікальний килим, вишитий гачком. Експозиція складається із 5 тематичних блоків, що продемонструють основні етапи підготовки киян до зимових свят — «Ковзанка», «Кав'ярня-кондитерська», «Кравецька майстерня», «Театральний Київ», «Інтер'єр помешкання». Докладніше:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/106766/>

NV. –2025. – 3 січ. У Херсонському художньому музеї ідентифікували ще одну картину, викрадену росіянами. – Ю. Найденко

Працівники Херсонського художнього музею імені Олексія Шовкуненка ідентифікували вже 14-й твір мистецтва, викрадений росіянами у 2022 році. Це картина художника Петра Сахра. Музейники ідентифікували Портрет народного майстра Корпанюка (1967) роботи українського художника Петра Сахро (1918–1987) на пропагандистському відео, знятому російським телеканалом в окупованому Криму ще у вересні 2023 року. Докладніше:

<https://nv.ua/ukr/kultura/hersonskiy-hudozhniy-muzey-identifikuvav-shche-odnu-kartinu-vikradenu-rosiyanami-u-2022-roci-50478927.html>

The Village Україна. – 2025. – 3 січ. Фріда Кало, Анрі Матісс, Андре Дерен. Чії роботи стають суспільним надбанням у 2025 році. – Д. Головань

Роботи мексиканської художниці Фріди Кало, французьких художників Анрі Матісса й Андре Дерена стають суспільним надбанням у 2025 році. Вони померли в 1954 році, тому їхні роботи стають суспільним надбанням у країнах, де авторське право захищають 70 років після смерті автора. Це стосується й

України. Тепер кожен може перевидавати, реміксувати або переробляти твори цих авторів. Чий ще роботи стають суспільним надбанням. Докладніше:

<https://www.village.com.ua/village/culture/culture-news/358489-frida-kalo-anri-matiss-andre-deren-chiyi-roboti-stayut-susplnim-nadbanniam-u-2025-rotsi-nbsp>

Охорона культурної спадщини

Українська літературна газета. – 2025. – 4 січ. Будинок Спілки письменників України: МКСК звернеться до ЮНЕСКО з проханням створити механізм збереження та захисту архітектурної цілісності вулиць історичного центру столиці. – Інф.

В умовах війни українська культурна спадщина зазнає щоденних втрат, які мають руйнівні наслідки для національної ідентичності. Міністерство культури та стратегічних комунікацій України має намір звернутися до Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО) з проханням сприяти створенню механізму збереження та захисту архітектурної цілісності вулиць історичного центру столиці, незалежно від статусу будівель або форми їх власності. Системний підхід допоможе захистити культурну спадщину як невіддільну частину національної ідентичності та, найважливіше, створить базу даних для відновлення історичних будівель та споруд. Докладніше:

<https://litgazeta.com.ua/news/budynok-spilky-pysmennykiv-ukrainy-mksk-zvernetsia-do-iunesko-z-prokhanniam-stvoryty-mekhanizm-zberezhennia-ta-zakhystu-arkhitekturnoi-tsilisnosti-vulyts-istorychnoho-tsentru-stolytsi/>

Вечірній Київ. – 2025. – 5 січ. У Києві Будинок письменників відновлять за кошти благодійників. – Н. Марків

Першого січня внаслідок атаки безпілотної літаки у центрі столиці було пошкоджено 17 будинків на Печерську. Значні пошкодження отримав і Будинок письменників — унікальна пам'ятка історії, мистецтва та архітектури, маєток Лібермана, споруджений у 1879 році. Там вибиті вікна, зруйновані кабінети, фасад будівлі, значні тріщини у стінах. На жаль, Спілка письменників не має фінансових можливостей ремонтувати Будинок письменників своїм коштом. Тому секретаріат Національної спілки письменників України вирішив звернутися по допомогу до українців — зібрати кошти на відновлення. Про це повідомив голова Національної спілки письменників України Михайло Сидоржевський. Секретаріат Національної спілки письменників звертається за допомогою до письменників України, творчих спілок і організацій України і за кордоном, усієї української спільноти і всіх небайдужих щодо благочинної допомоги у ремонті та реконструкції Будинку письменників. Також планують створити Дошку вдячності, де будуть вказані прізвища всіх жертводавців. Докладніше:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/107031/>

Вечірній Київ. – 2025. – 5 січ. Раритетний жіночий мереживний чепчик 18 століття відновили реставратори у Києво-Печерській лаврі. – О. Скотнікова

Відділ наукової реставрації, консервації та експертизи рухомих пам'яток Національного заповідника «Києво-Печерська лавра» демонструє врятовані реліквії. Виставка присвячена 100-річчю Реставраційної майстерні Лаврського музею і демонструє понад 100 мистецьких творів XVII–XX століть, серед них – старовинні ікони, церковне начиння, літургійні тканини та стародруки, і єдиний унікальний елемент жіночого одягу, врятований фантастичною роботою реставраторів – чепчик. Докладніше:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/107049/>

Укрінформ. – 2025. – 5 січ. У Києві презентували шоу-дійство «Традиції щедрого вечора» на підтримку номінації в ЮНЕСКО. – Інф.

В Українському домі відбулося шоу-дійство «Традиції Щедрого вечора» про історію давніх традицій та ідентичність українців. За словами організаторів заходу, з 2022 року український борщ – під захистом ЮНЕСКО, тож, аби не зупинитись на досягнутому, Україна вирішила подати заявку на розгляд до ЮНЕСКО, аби також визнати традицію святкування Щедрого вечора – частиною нематеріальної культурної спадщини. Цей захід був підготовлений ГО «Інститут культури України» в рамках Програми сприяння громадській активності «Долучайся!», що фінансується Агентством США з міжнародного розвитку (USAID) та здійснюється Раєт в Україні. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3945364-na-pidtrimku-nominacii-v-unesko-v-kievi-prezentovali-soudijstvo-tradicii-sedrogo-vecora.html>

Промоція читання

Укрінформ. – 2025. – 4 січ. Книжки шрифтом Брайля: Зеленська презентувала онлайн-бібліотеку для людей із порушеннями зору. – Інф.

Дружина Президента України Олена Зеленська презентувала онлайн-бібліотеку, яка допомагає читачам із порушеннями зору вибрати книжки, доступні шрифтом Брайля. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3945038-knizki-sriftom-brajla-zelenska-prezentovala-onlajnbiiblioteku-dla-ludej-iz-porusennami-zoru.html>

День. – 2025. – 5 січ. Кошти у межах програми «єКнига» отримають понад 50 тисяч українців: як працює це рішення. – Інф.; Вечірній Київ. – 2025. – 4 січ. Понад 50 тисяч українців вже отримали кошти на придбання книг. – О. Плакіна; УНН. – 2025. – 3 січ. 50 тисяч українців починають отримувати виплати за програмою «єКнига». – А. Волянська; Укрінформ. – 2025. – 3 січ. Кошти за програмою «єКнига» вже отримали 50 тисяч українців. – Інф.

3 січня почали отримувати перші виплати у розмірі 908 гривень вісімнадцятирічні українці, які подали заявки на участь у програмі «єКнига». Програма дозволить юним українцям придбати книжки за рахунок державних коштів, наданих через платформу «Дія» у співпраці з Ощадбанком. Таким

чином, «Книга» сприятиме не лише розвитку читання серед молоді, але й підтримці українських видавців. Докладніше:

<https://m.day.kyiv.ua/news/050125-koshty-u-mezhakh-prohramy-yeknyha-otrymayut-ponad-50-tysyach-ukrayintsiv-yak-pratsyuye>

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/107006/>

<https://unn.ua/news/50-tysiach-ukrayintsiv-pochynaiut-otrymuvaty-vyplaty-za-prohramoiu-ieknyha>

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3944860-kosti-za-programou-eknigavze-otrimali-50-tisac-ukrainciv.html>

Релігія

Газета по-українськи. – 2025. – 5 січ. У Чернівцях перша релігійна громада УПЦ МП приєдналася до ПЦУ. – Інф.

Релігійна громада храму Покрови Пресвятої Богородиці у Чернівцях перейшла від Української православної церкви Московського патріархату до Православної церкви України. Докладніше:

https://gazeta.ua/articles/life/_u-cernivcyah-persha-religijna-gromada-upc-mp-priyednalasya-do-pcu/1204202

NV. –2025. – 3 січ. В УПЦ МП прокоментували інформацію про те, що її закордонні парафії створюються за російські гроші. – Є. Кумбер

В УПЦ МП заперечують інформацію про те, що її закордонні парафії будуються за російські гроші. За їхніми словами, парафії за кордоном «створюються за ініціативи самих вірян». Створення закордонних парафій дозволив собор від 27 травня 2022 року. Парафії підпорядковуються предстоятелю УПЦ МП митрополиту Онуфрію, а всі священнослужителі є громадянами України. Також в УПЦ МП звинуватили РПЦ в протидії їхньої діяльності за кордоном. Докладніше:

<https://nv.ua/ukr/ukraine/events/upc-mp-ta-rosiyski-groshi-v-moskovskomu-patriarhatu-zrobili-zayavu-shchodo-zakordonnih-parafiy-50478715.html>

Нацменшини. Закордонні українці

Укрінформ. – 2025. – 6 січ. В Естонії запускають онлайн-курс «Україна: європейський кордон». – Інф.

Український центр при Тартуському університеті запускає онлайн-курс «Україна: європейський кордон», який охоплює українську історію, ідентичність, культуру, суспільство, політику, спротив у війні, євроінтеграцію, цифрову трансформацію та перспективи. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3945534-v-estonii-zapuskaut-onlajnkurs-ukraina-evropejskij-kordon.html>

Укрінформ. – 2025. – 6 січ. До генконсульства України в Неаполі завітали священнослужителі УГКЦ. – Інф.

До генерального консульства України в італійському місті Неаполь завітали священнослужителі Української греко-католицької церкви з різних

куточків півдня Італії, які поділилися радістю святкового колядування. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3945495-do-genkonsulstva-ukraini-v-neapoli-zavitali-svasennosluziteli-ugkc.html>

Укрінформ. – 2025. – 6 січ. Пластуни виступили з вертепом у провідній благодійній організації Латвії. – Інф.

Представники української міжнародної скаутської організації «Пласт» у Латвії виступили з вертепом та колядою з бандуристкою Одаркою Лелеко у провідній благодійній організації країни – фонді Ziedot.lv. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3945485-plastuni-vistupili-z-vertepam-u-providnij-blagodijnij-organizacii-latvii.html>

Укрінформ. – 2025. – 3 січ. У Румунії провели Міжнародний фестиваль українських колядок. – Інф.

У приміщення Тіміської філії Союзу українців Румунії відбувся Міжнародний фестиваль українських колядок, який об'єднав колективи та виконавців з багатьох населених пунктів і країн у святкуванні Різдва. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3944666-u-rumunii-proveli-miznarodnij-festival-ukrainskih-koladok.html>

Укрінформ. – 2025. – 3 січ. Пластуни завітали з вертепом до посольства України в Польщі. – Інф.

Представники української міжнародної скаутської організації «Пласт» у Польщі завітали з вертепом до посольства України у Варшаві. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3944655-plastuni-zavitali-z-vertepam-do-posolstva-ukraini-v-polsi.html>

Укрінформ. – 2025. – 3 січ. У Саудівській Аравії відбулася зустріч української громади. – Інф.

Напередодні Нового року посольство України в Саудівській Аравії організувало зустріч з українською громадою. Захід організовано за сприяння Посольства України в КСА та за спонсорської підтримки української компанії «МХП» і саудівської компанії «Buongiorno». Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3944717-u-sauidivskij-aravii-vidbulasa-zustric-ukrainskoi-gromadi.html>

Укрінформ. – 2025. – 3 січ. В Естонії організували танцювально-вокальний табір для українських дітей. – Інф.

Спілка української молоді в Естонії та Асоціація українських організацій в Естонії провели у Таллінні танцювально-вокальний табір «Volja linnalaager» для українських дітей віком 7–14 років. Захід відбувся напередодні нового року за підтримки місцевого Міністерства культури та Інтеграційного фонду. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3944681-v-estonii-organizuvali-tancuvalnovokalnij-tabir-dla-ukrainskih-ditej.html>

Укрінформ. – 2025. – 3 січ. На дитячому концерті в Магдебурзі прозвучать українські колядки. – Інф.

Молоді таланти німецького міста Магдебург 5 січня виконали різдвяні колядки та музику видатних українських композиторів – Миколи Лисенка, Віктора Косенка, Мирослава Скорика й інших. Концерт був благодійний. Виручені кошти будуть спрямовані на допомогу дітям міста-побратима – Запоріжжя. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3944733-na-ditacomu-koncerti-v-magdeburzi-prozvucati-ukrainski-koladki.html>

Міжнародне співробітництво

Україна молода. – 2025. – 3 січ. Литва евакуювала з України та реставрує понад 1500 мистецьких цінностей. – Т. Здоровило; Укрінформ. – 2025. – 3 січ. Литва евакуювала понад 1500 мистецьких цінностей з України. – Інф.

До Литви для реставрації, від початку повномасштабного російського вторгнення, були переміщені понад 1500 культурних і мистецьких цінностей із України. Серед таких творів, зокрема, картини Марії Примаченко. Також ведуться переговори про передачу дерев'яних вівтарів 15 століття з Національного музею мистецтв імені Богдана та Варвари Ханенків у Києві. Керівник Центру консервації Pranas Gudynas Юрате Сенвайтіене розповіла, що жоден з творів мистецтва не був витягнутий з руїн або пошкоджений під час війни. Більшість із них були привезені до Литви із Західної України, куди їх евакуювали з прифронтових регіонів. Також до Вільнюса надходили мистецькі цінності з музеїв Львова, Києва, Одеси та інших міст. Так, до Литви вже привезли близько 100 робіт Примаченко, більшість уже виставлені у музеї, а 15 найбільш пошкоджених робіт усе ще лежать на столах фахівців Pranas Gudynas. У жовтні Литовський національний художній музей та Фонд підтримки та благодійності Йонаса Кароліса Ходкявічюса розпочали кампанію зі збору коштів на реставрацію робіт художниці. Докладніше:

<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/187327/>

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3944718-litva-evakuovala-ponad-1500-misteckih-cinnostej-z-ukraini.html>

Укрінформ. – 2025. – 3 січ. Точицький і посол Австрії обговорили перспективи співпраці у сфері культури. – Інф.

Міністр культури та стратегічних комунікацій України Микола Точицький обговорив із Надзвичайним і Повноважним Послом Республіки Австрія в Україні Арадом Бенкьо перспективи співпраці двох країн у сфері культури та стратегічних комунікацій. Під час зустрічі Точицький окреслив пріоритети України в контексті захисту та відновлення культурної спадщини. Він також поінформував про підготовку до ключових подій, зокрема зустрічі міністрів культури держав-партнерів, яка запланована в Україні на кінець січня.

Захід покликаний об'єднати учасників навколо теми захисту культурної спадщини та розвитку міжнародного діалогу в сфері культури. Також під час зустрічі йшлося про Конференцію з питань відновлення України (URC 2025), що відбудеться в Римі в липні і буде присвячена питанням стійкості та відновлення України, зокрема й в контексті культури. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3944902-tocickij-i-posol-avstrii-obgovorili-perspektivi-spivpraci-u-sferi-kulturi.html>

Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 3 січ. Таємничі палаци, світлові тунелі та «крижані» фестивалі: як сучасні європейські виставки та музеї творять святкову казку. – О. Жукова

У сучасному світі експозиції давно перестали бути лише демонстрацією історичних артефактів чи мистецьких об'єктів. Сьогодні вони стали інструментом, здатним занурити глядачів у чарівну атмосферу через поєднання мистецтва, технологій і творчої уяви. У матеріалі йдеться про деякі різдвяні виставкові проєкти, які занурюють відвідувачів у казкову дійсність... Зокрема розповідається про різдвяну експозицію, що у німецькому замку саксонських курфюрстів – Моріцбург, яка занурює у дійсність фільму-казки «Три горішки для Попелюшки», який знімали тут... Далі розповідається про найбільший ландшафтний парк Австрії – Лаксенбург, що перетворюється на неймовірну експозицію просто неба, де поєднання світла, звуку, архітектури, води та природи формує абсолютно новий тип культурного досвіду... Наступним казковим дійством описано експозицію «Крижане королівство» в Брюгге, Бельгія. У Брюгге під час різдвяно-новорічних свят проводять фестиваль льодових скульптур. Експозицію створюють на тему «зимових» казок, таких як «Крижане серце» або «Снігова королева»... Іншою казково-новорічною локацією є не просто тематичний парк, а цілий світ, що оживає завдяки ретельно продуманій подачі – ним стало Селище Санти в Рованіємі, Лапландія... Такі експозиційні подорожі окрім створення святкового настрою та захопливої атмосфери дива мають ще й певне експозиційно-едукативне навантаження... Як, приклад, – Люміна-парк у Лодзі, Польща, пропонує інтерактивну подорож крізь яскраві світлові тунелі, магічні лабіринти, повз гігантські фігури, натхненні «зимовими» міфами та казками. Аналогічні парки є у Бельгії, Франції та Нідерландах, Великій Британії, Фінляндії і кожен має власну унікальну тематику... Традиції формувати казкову атмосферу експозиційними засобами поступово поширюються в Україні. Ще до війни в селищі Кочеток на Харківщині існував Яблучний будиночок. Взимку цей будиночок перетворювався на справжній осередок магії, стаючи будинком ельфів: чарівні чоловічки, невидимі, але такі реальні, залишали свої знаки, створюючи відчуття, що десь поруч розгортається дивовижна історія... Казкова атмосфера, створена завдяки експозиційній майстерності, – це не лише спосіб вразити публіку. Це можливість поділитися історією, передати емоції й об'єднати людей навколо спільних цінностей. Докладніше:

<https://zn.ua/ukr/ART/tajemnici-palatsi-svitlovi-tuneli-ta-krizhani-festivali-jak-suchasni-jevropejski-vistavki-ta-muzeji-tvorjat-svjatkovu-kazku.html>

Україна молода. – 2025. – 5 січ. Ахіллесова п'ята штучного інтелекту: дослідники виявили серйозну помилку безпеки моделі. – Т. Здоровило

Серйозну вразливість у безпеці нейромереж виявили дослідники: вони показали, що моделі штучного інтелекту можна красти, аналізуючи електромагнітні сигнали пристроїв, на яких вони працюють. Техніка, продемонстрована на Google Edge TPU, дозволяє з точністю 99,91% відтворити архітектуру та функціональність ШІ-моделі, навіть не маючи попередніх знань про її характеристики. Метод базується на моніторингу змін в електромагнітному полі під час роботи моделі. Зібрані сигнали порівнюються з базою даних, що містить підписи інших моделей. Таким чином, дослідники покроково відтворюють шари ШІ, використовуючи електромагнітні «підписи» кожного з них. Це дозволяє створити копію моделі без прямого доступу до неї. Техніка працює на багатьох пристроях за умови, що злоумисник має доступ до пристрою під час роботи ШІ-моделі та до іншого пристрою з аналогічними характеристиками. Вразливість не лише ставить під загрозу інтелектуальну власність, а й може відкрити доступ до вразливостей моделей, що дозволить стороннім особам проводити атаки. Автори закликають розробників до впровадження захисних заходів, щоб убезпечити моделі від такого роду атак. Робота, яка підтримувалася Національним науковим фондом США, була представлена на конференції з криптографічного обладнання та вбудованих систем. Дослідники також повідомили компанію Google про виявлену вразливість. Докладніше:

<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/187341/>

День. – 2025. – 5 січ. У Польщі розробляють правила евакуації населення і творів мистецтва на випадок стихійного лиха або війни. – Інф.

Міністерство внутрішніх справ Польщі розробляє правила евакуації цивільного населення та національних культурних цінностей у разі стихійного лиха або військової загрози. Відповідний проєкт має бути готовий протягом трьох місяців. Постанова має визначити обов'язки та координацію різних служб цивільної безпеки, які будуть займатися переміщенням людей у безпечні місця. Документ також має надати рекомендації щодо безпечної евакуації та захисту творів мистецтва. Докладніше:

<https://m.day.kyiv.ua/news/050125-u-polshchi-rozroblyayut-pravyla-evakuatsiyi-naselennya-i-tvoriv-mystetstva-na-vypadok>

NV. – 2025. – 5 січ. Номінанти на Золотий глобус 2025: серед претендентів фільм про сина російського олігарха і стриптизерку та байопік про Трампа. – А. Конрадт

5 січня у Лос-Анджелесі відбудеться 82-га церемонія нагородження премією Золотий глобус. Голлівудська асоціація іноземної преси оголосила номінантів на Золотий глобус 2025 на початку грудня 2024 року. Про основних

номінантів на престижну кінопремію. Серед номінантів у категорії «Найкращий фільм (мюзикл або комедія)» опинився фільм американського режисера Шона Бейкера «Анора» про роман між стриптизеркою та сином російського олігарха. Російський актор Юрій Борисов претендує на нагороду як найкращий актор другого плану у категорії мюзикл чи комедія. Загалом стрічка представлена у чотирьох номінаціях. Докладніше:

<https://nv.ua/ukr/art/nominanti-zolotiy-globus-2025-sered-pretendentiv-film-pro-sina-rosiyskogo-oligarha-50472864.html>

NV. –2025. – 5 січ. Початок нагородного сезону. Сьогодні пройде церемонія вручення премії Золотий глобус 2025: що про неї відомо. – Ю. Найденко

Серед претендентів є фільм, який викликає чимало запитань до етичності присутності на фестивалях та у номінація головних кінопремій – комедійна драма «Анора» американського режисера і сценариста Шона Бейкера. Він розповідає історію кохання російського олігарха і нью-йоркської стриптизерки. Головну роль у стрічці грає російський актор Юрій Борисов, внесений до української бази даних Миротворець, яка досліджує ознаки злочинів проти національної безпеки України, миру, безпеки людини і міжнародного права. Докладніше:

<https://nv.ua/ukr/kultura/zolotiy-globus-2025-nominaciji-gosti-pretendeti-ceremoniyu-shcho-vidomo-i-de-i-koli-divitis-50479165.html>

Випуск підготувала

В. В. Пижевська,
головний бібліограф сектору оперативного інформування
та розповсюдження інформації відділу НАУІ
Інформцентру з питань культури та мистецтва,
E-mail: infocenter@nplu.org ; info_nplu@ua.fm
контакт. тел.: 425-23-26